

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy hóra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
• ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DÍJAK:
Nyitór sor: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel: 8 fillér.
A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám a. a. van. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. •
TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Átmeneti kormány.

Kolozsvár, február 22.

A legújabb idea, melylyel a politikai válságot ha nem is megoldani, de a megoldáshoz közelebb vinni véljük: az átmeneti kormány ideája. Eszerint csupán a kormányzati feladatok végzésére alakulna meg a kabinet, mely néhány hónapra és csak azért venné át az ügyek intézését, hogy a válság kialakulását elősegítse. Programot nem adna az új kormány és épen ezzel lehetővé tenné, hogy a szükséghez képest új program körül új többség keletkezzen.

Az átmeneti kormány alakulásának gondolata különböző oldalról, különböző megítélés alá esik.

Mikor e sorokat írjuk, még nem tudjuk, hogy a szövetséget ellenzék vezető-bizottsága e kérdésben minő álláspontot foglal el. Az eddig ismert véleményekből következőleg így áll a dolog, hogy a szövetséget ellenzék törzsét képező függetlenségi párt nem idegenkedik az átmeneti kormány alakulásának gondolatától, ellenben a két oldalszárnyon: a néppárton és újpárton bizonyos averzióval fogadják azt.

Nem ismerjük annyira a hátsó rugókat és rejtett motívumokat, hogy ennek az esetleg különben látszólagos ellentétnek okát adhatnók. Magát e kérdést azonban elég komplikálnak tartjuk arra, hogy teljesen megértsük, ha abban nem egyhamar azonosulnak a vélemények.

Tagadhatatlan előnyvel kecsegtetne az átmeneti kormány alakulása annyiban, hogy lehetővé tenné a már halott rendszernek, annyira szükségessé vált temetkezését. Ugy a válság, mint az általános parlamenti elvek szempontjából disharmoniát jelent, hogy egy oly kormány vezesse az ügyeket, mely erkölcsi léte legcselembibb alapját is nélkülözi.

Tagadhatatlan előny volna (és ez már az ország általánosabb érdekei szempontjából érdemel figyelmet), hogy az ugynevezett ex-lex állapotot az átmeneti kormány megalakulásával megszüntethető volna. — Erre ügyelni a szövetséget

ellenzéknek különösen kötelességében áll, mert mint parlamenti többséget ma már a felelősség fokozott súlya terheli abban a tekintetben, hogy semmi se történjék hozzájárulásával olyan, ami habár csak közvetve az alkotmányosság és jogfolytonosság elvein törést.

Legnagyobb jelentősége és előnye azonban az volna az átmeneti kormány alakulásának, hogy ha csakugyan céljaul tűzné és elősegítené egy új pártalakulás procedurájának lefolyását, mert a választások eredményéből is megállapítható, de napnap után is bebizonyosul, hogyha fentartatnak és ideiglenesen a régi pártélet jórészben elkorhadt válaszfalai, azok nem természeti szükségét képeznek, hanem csak mesterséges alakulások, melyek felett előbb-utóbb keresztütcsap az új idők áradata. Ebből a szempontból különösen furcsának tartjuk azokat a jóakaratu birhatásokat, melyek a függetlenségi pártot arra figyelmeztetik, hogy ne engedjen. Ha ezeknek a biztatásoknak az az értelme, hogy a régi függetlenségi program, mint *kormányparti program* a maga egészében érvényesüljön: akkor bármely jóakarát is vezesse ezeket a biztatásokat, politikai értékük bizony nincsen. A régi függetlenségi program az örökkévalóságnak szólt. És éppen az volt parlamenti életünk legnagyobb szerencsétlensége, hogy abban két olyan irányzat állott szemben egymással, mely mindkettő az örökkévalóság számára dolgozott. A jobboldal mint örökös kormánypart jelentkezett, s úgy rendezkedett be, hogy minden időben csakis ő lehessen az uralkodó párt, míg vele szemben a képviselőház legszámottevőbb partja, nagyon kevésbé látszott gondolni arra, hogy valamikor nem csak negatív irányu kritikát gyakorló tényezője, hanem tényleges részese lesz a politika intézésének.

A választások mind a két irányban megadták a szükséges intelmet. Eredményükben a szabadelpvűpart megszűnt uralkodó többség lenni, a függetlenségi pártnak pedig kötelessége lett, hogy a tényleges vi-

szonyokhoz alkalmazkodva szabja meg az ő politikáját.

Lehet, hogy a hosszú opposícióban az az érzék, melylyel a függetlenségi pártnak a választásoknak ezt az intelmét megértenie kell, nem fejlődött ki annak minden tagjában eléggé. Ez azonban nem lehet ok arra, hogy a függetlenségi párt mint a parlamenti többség derék hada is passzivitásra kárhoztassa magát és dogmatikus elvfentartásra szoritkozzék.

Valószínű, hogy a mennyiben a párt teljes egészében szakítani akar az események által túlhaladottá vált régi taktikával és az örökkévalóság számára megállapított program egyes részleteivel: ez bizonyos secesziót fog előidézni a párt kebelében. De éppen ez az, a mit mi nemcsak hogy kikerülendőnek nem tartunk, de egyenesen szükségesnek ítélünk. Mert tisztában vagyunk azzal, hogy a függetlenségi pártnak nem szabad kiadnia kezéből az eszközt, melylyel a napi szükséglet kielégítésére immár alkalmassá lett elveit, melyek megvalósítására eljött az idő, a köz-kormányzatban érvényesítse. Az érvényesítésnek ehez a munkájához mint természetes munkatársakat kell igénybe vennie azokat a pártokat, melyek törekvéseikben a függetlenségi párt gyakorlati érvényesüléséhez megérett követeléseikhez legközelebb állanak. De e mellett az is bizonyos, hogy a függetlenségi pártprogram *a maga egészében* nem csak kiindulási pontja, de még csak eszmei alapja sem lehet egy gyakorlati kormánypolitikának. Fenmarad tehát a szüksége annak, hogy a pártprogramnak a gyakorlati politika számára még meg nem ért követeléseit továbbra is képviselőre találjanak az ellenzéken. Így volt ez 1848-ban is, mikor a Bathányi-Kossuth kormánynyal szemben is ellenzékben maradt a radikálisok kis csoportja, melynek egyik vezetője Madarász József volt.

És mennél bizonyosabb az, hogy a kormányzás feladatainak átvételére vállalkozó függetlenségi pártnak kormányzati politikája, kivált kezdetben és főleg belkormányzatiakban, természetesen fog felőlni bi-

zonyos konzervatív velleitásokat annál természetesebb és szükségesebb lesz, hogy a radikalizmus ideális eszmekörében azzal szemben alakuljon ki egy ellenzéki irány. Mindennek azonban elengedhetetlen előfeltétele, hogy a szabadelpvű párt, mely mint holt súly akadályozza a forrongó erők kialakulásának processusát, maga és elemeire bomoljék fel. E mellett aztán nem ugyan mint irányító erő, hanem mint iránymutató megalakulhat egyelőre minden színezet nélkül a sokat emlegetett átmeneti kormány, mely azonban csakugy és akkor tölthet be hivatást, ha már alakulásában magába veszi és léte minden mozzanatában kifejezésre juttatja azt a tudatot, hogy neki csak előkészítő szerep jut a jövő pártélet kifejezésére procedurájában.

V. A.

A politikai válság.

Bécs, február 21.

(B. K.) Itt néhány napig igen vigak voltak: azt hitték, hogy három vagy négy hónapra elvetették a magyar válság gondjait; meglesz, ugy vélték, az átmeneti kabinet, lesz pénz és ujonc, egyébre pedig a sógornak kevés a gondja.

Mikor Andrassy vállalkozott rá, hogy megteszi még azt a szolgálót is, hogy ellenzéki barátaival megegyezik az ideiglenes minisztérium iránt, felette örvendtek; egész biztosra vették a sikert, sőt számításukba vették azt a tényt, hogy a hálóalakulás szabad folyása és az ellenzéki vezetőség megválasztása elég lesz mézesmadzagnak, hogy minden ugy legyen, ahogy a maguk kényelmére kiesztették.

Arra az esetre, ha Andrassy rövidesen megegyezett volna a többséggel, nem is kellett volna újból Bécsbe mennie, hanem csak fel kellett volna küldeni az átmeneti kabinet miniszterelnökjelöltjét, akit odafent kegyesen fogadtak és rögtön meg is biztak volna a kabinetalakítással. Olyan vérmes reményeket fűztek a mentő átmenethez, hogy Andrassynek meg is mondták, jó lesz az alkut így irányítani, „dass sämtliche Staatsnothwendigkeiten während der Übergangszeit ihre Erledigung finden.“ (Hogy az összes állami szükségletek az átmeneti idő alatt elintéztessenek.) An-

drácssy maga nem volt olyan vérmes és előre jelezte, hogy bajos lesz más iránt megegyezni, mint indemnitás és rendes ujoncjutalék iránt.

Hogy három nap is eltel és Andrásy nem küldte fel az átmeneti miniszterelnököt, nagy lett ismét a kedvettség és a harag. Már ma (éítsd tegnap) reggel sem igen biztak az eredményben, noha előre tudták, hogy az ellenzék behozza egész elnökségét; de most már ezt a körülményt is inkább kedvezőtlennek, mint kedvezőnek ítélték. Este pedig a Budadestről érkezett hírek vétele után teljesen tisztában voltak azzal, hogy Andrásy átmeneti küldetése éppen olyan eredménytelen, mint a végleges kibontakozásra irányított eddigi munkálkodása volt.

Egy este tartott értekezleten, melynek résztvevőit meg nem nevezhetem, de kikerült annyit elárulhatok, hogy mindegyiknek külön-külön van annyi befolyása, mint az egész magyar kormánynak, előre megvetették Andrásy Gyula ágyát. Andrásy csak csütörtök délutánra vagy péntek reggelre várják ide; de a király mostani küldetéséről már teljes részletességgel értesült és itteni előzetes informátorai és tanácsadói azt javasolják neki, hogy Andrásyval a csütörtöki vagy pénteki kihallgatás után ne is álljon többet szóba.

Az átmeneti akció ugyanabba bukik bele, amiben a végleges rendezésre irányuló munka fennakadt a katonai kérdésbe. Ha nincs ujonc nincs átmeneti kabinet sem. Az indemnítással nem sokat törődnek, mert az eddigi gyakorlat azt mutatja, hogy az ex-lexet csak Magyarország sanyli, ellenben Ausztria és a hadsereg még megkapja a szükséges pénzt; de ujoncot eddig semmiféle magyar kormány nem mert törvényes felhatalmazás nélkül szállítani. Ezért az udvari köröknek az a nézete, hogy nekik az átmeneti kabinetnél, mely ujoncot nem szállít, jobb a mostani ideiglenes kormány, mert ezt a pénzt csakugy szállítja, mintha indemnitás volna és egyéb ekkben előékenyebb, mint a pártoktól függő átmeneti kormány lehetne.

Gróf Andrásy Gyula most már nem fog valami kedves fogadtatásra találni és ha a királyt nem tudja a pártok átmeneti feltételeire megnyerni, amint nem tudta a véglegesekre: akkor el lehet rá készülni, hogy az ő királyi küldetésének vége és esetleges további érdemleges tárgyalásokat már más homo regius fogja folytatni.

A mai nap politikai hírei ezek.

Az átmeneti kabinet.

Az átmeneti kabinet sorsa iránt Budapesten éppen ellenkező vélemények vannak fogalomban, mint a milyen (B. K.)-levelezőnk jelenti tudósítása szerint Bécsben van. Egy ellenzéki politikus, a ki igen közel

áll a vezérő-bizottság lehangadóbb tagjaihoz, következőképpen adja elő az ő értesüléseit illetőleg nézetét:

— Az átmeneti kabinet Darányi Ignáccal, mint elnökkel kétszer huszonnégy óra alatt, talán már csütörtök estére is meglesz. Gróf Andrásy Gyula mindent el fog követni, hogy a királyt a pártok feltételei számára megnyerje, mert úgy ő, mint az egész többség már valószínűleg undorodnak a Tisza kormány végnapjaitól. Nagy nyereséget látnak már abban, ha ez a szemérmetlenül notabilitáló és jutalmazó kormány valahára eltakarodik a helyéről. Andrásy nem fél attól, hogy a korona nem menne bele a pártok feltételeibe, noha az ujoncjutalék megszavazásáért senki sem vállal garanciát; mert szerinte a korona is óhajta a törvényen kívüli állapot gyors megszüntetését egyrészt és időt másrészt, hogy a végleges kibontakozási állapot meg lehessen találni.

De Andrásy attól sem fél, hogy az ideiglenes kormány a rendes ujoncjutalékot nem fogja megkapni és azt legfelsőbb helyen meg is fogja mondani. Az ideiglenes kormány ugyanis be fogja terjeszteni az ujoncjutalékot és Andrásy biztosra veszi, hogy a függetlenségi párt az ő elvi álláspontját egyszerűen azzal fogja jelezni, hogy nem vesz részt a szavazásban, de nem fog akadályt gördíteni az elé, hogy a többi pártok a javaslatot megszavazzák.

Ez a formula, melynek alapján remélik, hogy a Darányi-kabinet meglesz és hogy ezt három hónap belül most már érdemleges engedelmények alapján fel fogja váltani Andrásy Gyula végleges kabinete.

A politikában percekre sem lehet biztosat mondani, napokra vagy időre még kevésbé. Mi sem merjük állítani, hogy akár (B. K.) levelezőnknek, akár helybeli informátorunknak van vagy lesz igaza; de azt a megegyezést nem hallgathatjuk el, hogy többszörösen idézett levelezőnknek rendszeren jó és megbízható értesülései szoktak lenni. Lehet, hogy mostan nincs úgy. — Végre ő is, vagy akár gr. Andrásy is tévedhet, amint Andrásy feltétele nélkül téved abban, hogy a függetlenségi párt az ujoncok megajánlása körül komédiázik. A párt nagyon jól tudja, hogy ez az egyetlen fegyver, melylyel Bécsset sakkban lehet tartani és ezt a fegyvert semmiféle ideiglenes kabinet kedvéért ki nem fogja a kezéből adni, hacsak előzetesen nem lesznek biztosítékai a végleges rendezkedés tárgyában.

Mi legyen az új kormány?

Nem az átmeneti, hanem a végleges kormányról van szó. Pozsgay Miklós, aki annak idejében a darabant-harc megnyitásával megadta az első lökést a mai egész alakulásához, fejtegette az új kormány alakulásának esélyeit és azt mondta: Az új kormány alkotmányos csak úgy lehet, ha a győztes ellenzéki pártoknak egy-egy tagja bent van a kabinetben, a többi öt tárca pedig a függetlenségi pártnak jut, mely kétszer akkora, mint a többi függetlenségi pártok együtt s ezidő szerint az ország legnagyobb pártja

és döntő tényezője. Ezt a fölfogást jó lesz feljegyezni azoknak, akik átmeneti kabinettel vagy anélkül végleges alakításra gondolnak, mert ez nem Pozsgay egyéni nézete, hanem a párt és az ország többségének nézete.

Tiszák óhaja.

A Tisza-párt erősen hirdeti, hogy nem lesz a Darányi-kabinetből semmi. Lesz ugyan átmeneti kabinet, de ennek fejeül a király Lukács Lászlót fogja kinevezni, a kinek a függetlenségi párton több barátja van, mint Andrásynak és a ki legalább is annyit tud elérni a többségnél, mint Andrásy. Hogy mennyire neveltséges ez a fölfogás, kiderül abból, hogy az átmeneti kabinettel szemben az első kikötés az volt, hogy a mostani kormány egyetlen tagja sem lehet benne. Az olyan kabinetet, melyet a korona a függetlenségi párt ellenére akár Lukács Lászlóval, akár mással az élén ki találna nevezni, tíz perc alatt elszöpné a helyéről.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Osztályok kisorsolása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 22.

A tegnapi mámor után ma jóformán szüntelenül indult meg a képviselőház ülése. Háromnegyed tizenegy óra mult, a mire annyira együtt volt a Ház, hogy Just Gyula szükségesnek látta, hogy megnyissa a tanácskozást. Előbb nagy költözködést végezett. Tíz óra felé, a mikor még kevesen voltak a teremben, odament a régi helyéhez és felpakolta ott a régi holmiját. Egy régi, ütött-kopott hárszabályt, nagy csomó írópapirost, jegyzeteket, képviselőházi naplókat vitt magával az elhagyott fiókból az elnöki emelvény íróasztalába.

A folyosón természetesen a változott viszonyokról volt szó, de erősen tárgyaltak az átmeneti kormány tervéről is. Ugy hallatszik, hogy gróf Andrásy Gyula csak holnap utazik Bécsbe, hova valószínűleg a függetlenségi párt megtagadó válaszát viszi magával. A folyosón az ellenzéki képviselők nagy antipátiával beszéltek az elodázásról s igen könnyen megtörténhetik, hogy a függetlenségi párt még annyit sem ad meg, a mennyit a vezérő-bizottság kilátásba helyezett a szürke kormánynak: az indemnítást. Az ujoncok megszavazásáról pedig szó sincsen.

Az ülés különben az osztályok kisorsolásával kezdődött. Ez az unalmas processzus, a melynél Just Gyula elnöknek Tassy Károly irodafőigazgató, Zboray Miklós és Szakács Zoltán országgyűlési képviselők jegyzők segédkeztek, egy óránál tovább tartott. A folytatása sem volt változatosabb: a bizottságokat és még három jegyzőt választották. A névszerinti szavazás eredménye alapján a Ház bizottságai imígyen alakulnak meg:

Gazdasági bizottság: gróf Bethlen L., Dániel László, Hegedüs Károly, Horváth Dezső Malatinszky György, Molnár János, báró Nopcsa Elek, Nyegre László, Oberth Károly, Rát-kay László, Salamon Géza.

Mentelmi bizottság: gróf Esterházy Mihály, Gál Sándor, Hentaller Lajos, Hencz Károly, Hlatky Endre, Kálosi József, gróf Keglevich István, Kubik Béla, Olay Lajos, Pisztory Mór, Popovics Vazul István, Samassa János, Szatmári Mór, Szivák Imre, gróf Sztáray Sándor, Várady Károly, Vázsonyi Vilmos, Zboray Miklós.

Naplóbürlő-bizottság: Berzsényi Jenő, Bittó Dénes, Bozóky Árpád, Csépan Géza, Csincsek Flórián, br. Dániel Tibor, Ferenczy Géza, Fogarassy Zsigmond, Geréb János, Gyárfás Endre, Györgypál Domokos, Hédervary Lehel, Hrabovszky Guidó, Karácsonyi Sándor, Majthényi Ádám, Molecz Dani, Rith Endre, Rudnay Sándor, Szász Zsombor, Szkicsák Ferenc, gróf Teleki Pál, Trauschenfels Emil, Trucinyi János Uray Miklós, Világhy Gyula, gróf Zichy Miklós.

Összeférhetlenségi állandó bizottság: Elnök: gróf Károlyi István. Helyettes elnök: Günther Antal. Tagok: gróf Andrásy Tivadar, Eötvös Károly, gróf Hadik János, Heincz Hugó, Hellebronth Géza, Leszkay Gyula, Popovics Vazul, Szentiványi Árpád, Zboray Miklós.

Jegyzőknek: gróf Esterházy Kálmán, Dedovics Györgyöt és Luby Gézát választották meg meg. Szóts Pál tehát kibukott a jegyzői székéből.

Az egyetlen apró vita, a mely ma délelőtt volt a Házban, annál a kérdésnél fejlődött ki, hogy az állandó igazoló-bizottság megalakulása mikor történjék? Just Gyula elnök azt indítványozta, hogy az igazoló-bizottság ma délután 4 órakor alakuljon meg.

Polónyi Géza ezt a hárszabályok 28. pontjába ütközönek mondja.

Just Gyula: Neki van igaza, de az indítványát mégis visszavonja. Az igazoló-bizottság megalakulásának a kérdése egyelőre maradjon függőben.

A Ház ilyen módon el is fogadja az indítványt.

A szavazás megkezdésénél a szabadelvű párt tüntetőleg kivonult Tisza István vezetésével a tereméből. Csak vagy négyen maradtak a jobboldali padokon. — Az ellenzék gunyos derűséggel vette ezt a különös tüntetést, amelynek a magyarázata az, hogy a szabadelvű párt jegyzőjelöltjét, Szóts Pál, a ki részt vett a november 13-iki ülés tisztikarában, elejtette a többség s gróf Esterházy Kálmánra szavazott. A szabadelvűpárt nem is vett részt a szavazásban.

Az ellenzéken jókedvűen nevettek azon a tehetetlen dühön, mely a mai öletet termette.

— Ugyilátszik, a szabadelvűpárt ellenzékieskedése az lesz, hogy kivonulnak mindig az összecsapás elől! — mondta Molnár Jenő.

Érdekes különben, hogy a kivonult szabadelvű pártiak lassankint visszaszállingóztak a terembe. Nem ültek le a helyükre, nem is szavaztak, hanem az ajtókból nézték, mi történik odabent? Hogy a kormánypárti padok ne legyenek üresek, odatelepedett gróf Zichy Jenő, gróf Benyovszky Mihály, báró Kass Ivor, Egry Béla, Endrey Gyula, Kmetty Károly, Sümegi Vilmos és mások és nevetve néztek át a — többségre. Megpróbálták, hogyan izlik az ellenzéki kenyér.

Városfejlesztés.

*
Kolozsvár, február 22.

Sok szó esik mostanában a városok fejlődéséről és fejlesztéséről. A közlekedési eszközök rohamos fejlődése a népesség összetömrülését lehetővé téve, a városok meglepő növekedését eredményezte. Az ipar és kereskedelem hatalmas fellendülése, a művészetek felvirágzása és elterjedt volta a városok növekedéséhez megszerezte a nagy jelentőséget s mélyítette a barázdát, mely a város lakosságát a vidék népességétől elkülöníti. A közép-kor jellemző városi élet letűnése óta nem törődtek annyit a városok dolgával, mint manapság s talán soha sem gyakorolt a város a vidékre oly intenzív hatást a gazdasági élettel a kulturáig, mint napjainkban.

Az országok fővárosai, a világ- városok vetélkednek egymás közt emelkedésben, csinban, művészetek ápolásában s az országokon belül hasonlóképpen nemes versenyben látjuk a városokat. Melyik halad jobban? Melyik szebb? Élénk városi élet kialakulását látjuk hazánkban s ezt az alakulást annál inkább figyelemmel kell kísérnünk, mert nálunk a városi élet berendezkedése egészen új keletű. Már a bizánci történetíró feljegyezte, hogy a honalapító magyarságnak nem tetszett a városi élet s míg a németek frankok stb. jelentősebb városokba tömörültek, ők többre becsülték a szabad falvakat, tanyákat, a mi természetes is, hiszen szinte kizárólag állattenyésztéssel, földműveléssel foglalkoztak.

Első királyaink a művelt nyugatról mindenféle kedvezménytel telepéseket edesgettek ide, hogy városokat alapítván, iparúzással, kereskedelemmel stb foglalkozzanak.

Keletkeztek tehát Magyarországon is városok, de nem magyar városok. A betelepült idegen fajú parasztk királytól nyert privilégiumaik sáncái mögé húzóva megtartották régi szokásaikat, saját hazájukbeli jogaikkal éltek s egy, egy a nemzeti érzésre nem reagáló izeket képezték a magyar állam testében. Voltak Magyarországon városok, de magyar városok egészen a legújabb időkig nem voltak.

Ebben kell tehát keresnünk, hogy hazánkban a városi polgárság a rendi világban sem tudta elérni azt a helyet, a mit a többi nyugateurópai államokban jelentőségénél fogva elfoglalt s sok egyéb mellett annak is egyik oka, hogy nálunk a városokért, azok fejlesztéséért a törvényhozás a legújabb időkben is igen keveset tett.

Nagy hiányát érezzük egy önálló városi törvénynek, mely a modern európai városigazgatás, de egyszerűsmind a nemzeti jelleg s országos sajtáságok szem előtt tartásával il-

lesztené be a városokat az országos közigazgatás keretébe. Az 1886. évi törvényhozás nem fektetett megérdemelt súlyt a városok kivételes állására; azokat, amelyeket törvényhozási városoknak minősített, ruházta a vármegye készen levő kaptafájára; a rendezett tanácsú városokat pedig ugyszólván azonosította a kis- és nagy községgel. — Sem az egyik, sem a másik beosztás nem felel meg a város érdekeinek.

A város területi berendezkedése, gazdasági, társadalmi élete, hivatása, fejlődése egészen más, mint a nagy területen több kisebb-nagyobb helységeket magába foglaló vármegyéé, vagy a jelentéktelen községé. — Az a törvény, amely a várost akár egyikkel, akár a másik- kal összefogva rendezi, nem lehet céljának megfelelő.

A viharok, melyek államlétünk hajóját a közelmúltban ostromolták, a ietszhalál, mely a szabadságharc után nemzetünkbe borult, az egyetemes haladás toglalatában e térén is érezte gátló hatását s a felébredés után következett idők lázas munkássága nem volt alkalmas ily nyugodt körülmények között meg- felelő szabályozására.

A rendezett tanácsú városokat, kis és nagy községeket összefoglaló 1886. évi XXII. t.-c. egymásik s legfőbb hibája, hogy nem szabta meg azokat a feltételeket, melyek mellett a rendezett tanácsú város önjogi törvényhatósági várossá alakulhat át. Kasztrendszert teremtett s nem nyitott kaput a fejlődésre, holott a múlt évtizedek folyamán a rendezett tanácsú városok sorában akárhány nemcsak népszámra, hanem általános fejlettségre való tekintettel is megelőzte a hatósági joggal felruházott városok egyikét s másikat s annak dacára közjogi helyzetét maradt a régieben.

A városok közjogi osztályozásához a szabad mozgás, az önálló cselekvés fokozatai fűződnek s nem a cím elsőbbsége, hanem a józan, jól felfogott közérdek követeli, hogy minden város az őt megillető helyre állítassék a törvényhozás által. — Helyes városi politika mellett elképzelhetetlen állapot, hogy a város képviselői kilincseljenek a miniszteriumokban támogatást kérve városunk önállósításához illő helyre állításához; hanem a mihelyest fenforognak az önállóságához megkívántató feltételek, a fejlődéssel járó joga a városnak, hogy önállósí- tassék.

Apáthy Istvánról.

Szemelvény egy szegedi újságból.

— február 22.

A kolozsvári egyetem kitűnő tanáráról, Apáthy István dr.-ól legutóbbi külföldről jött kitüntetése alkalmából a sajtó az ország minden részében rokonszenves hangon irt. A neves ellenzéki férfiú megtiszteltetésének mindenfelé ör- vendtek.

Érdekes a Szeged és Vidéke alábbi közleménye, mely maró gunynyal emlékezik meg arról, hogy egy színészről lábikráiról mégis többet irtak, mint Apáthy kitüntetéséről.

Ime a „Szeged és Vidéke“ talpra esett közleménye.

A Király-színház nagy sikere: a János vitéz példátlan és eddigelé

szokatlan hódítása pillanataiban Apáthy István dr.-t a brüsszeli tudományos akadémia tiszteleti tagul választotta. S miközben rémséges módon ünneplik Batizfalvy Elza kisasszonyt, amiért kegyeskedett eljátszani Zsuszka szerepét, az alatt Apáthy István tudományos kitüntetéséről rövid szavakban vesznek tudomást az újságok. Ebből némelyek azt a tényt óhajtják kihámozni, hogy a felületes újságok inkább meghódolnak a színésznek piciny lábai és még kisebb hangja előtt, mint valamely nagy tudós értékes, tudományos munkájával szemben.

Ezzel a váddal mégis szemközt tekintünk és bevalljuk a hazai sajtó nevében az egyetlen igazságot. Ez pedig az, hogy Batizfalvy Elza kisasszonyt és társait nem becsüljük nagyobbra Apáthy Istvánnál, sőt sokkal alább véljük jelentőségüket, ugyde Batizfalvy Elza kisasszonyt és társait gyakorta látjuk a színpadon és igen könnyen esik róla az írás. Ezzel szemben Apáthy István dr. nagybecsű és tudományos jelentőségben kiváló munkáit nem olvassuk és nem értünk hozzá.

Különben meglehet, hogy Batizfalvy kisasszonyék művészetéhez sem értünk, de arról legalább — írunk.

Az orr.

*

Krausz urat, a Reményik cég csalogját szép fiúnak nem lehetett nevezni, bár nadrágja bőditőn kockás volt, skót mellényén egy monokli imbolygott, inge brachfeldi pompától ragyogott és harisnyája a sellyemipar diadalának költsézetét mutatta be. Most, hogy a nagy csatornán keresztül táncol a hajó, Krausz ur egy cellában bilincsdusan ül, siratja a montekarlói szép napokat, s könnye végig pereg valamin, mely valami okozta az ő gyászos végét. Oh a Krausz ur orra mi régi ismerősünk nekünk. E husóriás mindenütt méltó feltűnést keltett a hol csak megjelent, mert a méretek, mik megalkották, még a legmesszebb menő felekezeti engedményeknek ez irányban való határait is túllépték. Ez az orr, mesébe illő orr volt, olyan a melyik a népregék legendáiba illett s a melyik az álorka-készítő-ipar képzeletét is felülmutta. A józan ész intőleg szól, hogy ilyen orral csak becsületesen lehet élni: mint szatócs a pult mögött, mint hitközségi szolga a templom pitarban, mint osztályorsjegy elárusító, mint szájpaddás nélküli műfogspezialista, vagy mint kóser csemegeárús a Rombach-utcában. Ám Krausz ur magasabba tört, s nem hallgatott orrának szeretetteljes intelmeire. Az orr így beszélt:

— Adolf légy bölcs és előrelátó. Gondolj reám, és fontold meg, hogy a kontinensen alig van párom. Ne bántsd a Reményikék pénzét, mert baj lesz, és megjelenik a hivatalos

írás: Köröztetik egy orr. — Na hát van még rajtam kívül igazi orr a világon? Vannak, vannak, de a többi mind rut szibarita vész, ösztövé és jelentéktelen ardisz. Én, Adolf, muzeumba való vagyok; ez büszkeség lehet most, de veszed a jövőben . . .

Imigy beszélt hát az orr, de Adolf nem figyelt az intelmekre. Szélhá- mossá lett, és megszökött. Bajszot le lehet nyelni, szakállt le lehet borotválni, nanking nadrágot lehet bolyhossal felcserélni, zakkót lehet zsakkal pótolni, de egy orrt, egy ily hushegyet semmivé tenni, elbujtatni nem. Adolf ur Kaufmanná vált, de az orr krauszi maradt, és szem- rehányságot tett:

— Adolf, véged van, Mondtam előre . . .

A derék orr nem is végezhetett beszédét, mert jött a londoni de- tektív és szigorúan szól: Ily orr csak a Krauszé lehet. Előre.

Emberek figyeljétek: a bűn ösvé- nyére csak akkor lépjétek, ha arco- tok helyrajzi viszonyai ezt megengedik. A Krausz szomorú esete óv a tragédiától. A hajón szomoruan ül a legnagyobb orr tulajdonosa és átkokat szór megrottójára, mely nyomra vezette az üldözőket.

Az E. K. E. választmányi ülése.

Tegnap délután 5 órakor tartotta választmányi ülését érdekes tárgy- sorozattal élénk érdeklődés közepette az E. K. E. A tevékeny egyesület 2 havi munkálkodásáról számolt be az említett ülésen. A végzett munka és a megoldásra váró feladatokra irányuló leikes törekvés a választmány mindenik tagjának osztatlan elismerésével találkozott.

A gyűlésen jelen voltak Aszlán János bankhivatalnok, Fekete Gábor tábla elnök, Eisler Mátyás dr. egyetemi m.-tanár, Gombos Ferenc nyomdatulajdonos, Heppes Miklós tábla tanács elnök, Feilitzsch Artur br., Kelemen Lajos tanár, Kovács Géza főtitkár, Márki Sándor egyetemi tanár, Merza Gyula főpénztáros, Orbók Mór igazgató, Pap Mihály ezredes, Pap Kristóf kereskedő, Sárdy Lőrinc m. hivatalnok, Schönberg Miksa kereskedő, Tanács József gyógyszerész, Török Imre dr. orvos és Versényi György dr. Elnökölt báró Feilitzsch Arthur, előadott M. Kovács Géza főtitkár, jegyzett Kelemen Lajos.

Elnök megnyitván az ülést be- jelentette, hogy az elnökség az alsófehérvármegyei történelmi és régészeti társulatot, a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulatot, a Tanítók Turista egyesületét közgyűléseik alkalmából üdvözölte. Ugyancsak üdvözlő iratot küldött az elnökség Zeyk Dániel főispánhoz főrendiházi taggá történt kinevezése és Zakariás János dr. brassyói E. K. E. oszt. elnökhöz orsz. képviselővé történt megválasztása alkalmából. A Szamosújvárt alakult Örmény Múzeum Egyesület- hez szintén üdvözlő iratot intéztek. Jövőhagyólag tudomásul szolgál. Ezután elparentálták Kovács János elhunyt választmányi tagot és ki- mondották emlékének jegyzőkönyv- ben való megörökítését. A választ- mányi ülésről elmaradásukat ki-

mentették Holitzner Nándor, Kovács Dezső és Weisz József.

Ezután a főtitkár tette meg a jelentését az egyesület két havi életéről és a központi iroda munkálkodásáról. Elkészítették a néprajzi múzeum cédula leltárát. Statisztikai adatokat küldöttek a múzeumból és könyvtáráról a múzeumok főfelügyelőjéhez. Szétküldötték az „Erdély” folyóirat 11—12. számát. Elkészítették az 1905. évi arcképes-igazolokat. Az arcképes-igazolót kibővítették naptári résszel és több hasznos tudnivalóval, úgy hogy azt mint turistazsebnaptárt használhatják a tagok. Új fűrdő és több hirdap kedvezményt biztosítottak a tagok részére. Marostorda és Csik vármegye alispánjához, továbbá a székes-kirendeltséghez terjedelmes beadványt intéztek az említett vármegyék turistamunkálatainak kivitel módjairól és felhívták a vármegyét, hogy az egyesülettel karöltve valahára kezdje meg a gyakorlati munkát. Felkérték Gyergyószentmiklós község előjáróságát, hogy a Gyilkostónál levő erdő-óri lakásból 1—2 szobát adjon bérebe turista célokra menházul az E. K. E.-nek.

A múzeumi képes-katalogust cserepéldányképpen szétküldötték az összes múzeumoknak.

Az Erdélyi Utikalauz átdolgozásához hozzáfogtak, hogy a II. kiadást idejekorán előkészítsék. A révi csepőkőbarlang kezelésére nézve felkérték a tulajdonost, hogy engedje meg a látogatódíjak szedését, hogy a költséges alkotásokat tenn lehessen tartani. Ügyvivőségeket szerveztek Szamosújváron és Désen. A Radnóti síremlékre a gyűjtő ikeket szétküldötték.

A választmány jóváhagyólag vette tudomásul a főtitkár jelentését és felhatalmazta az elnökséget, hogy az ügyvivőséget az egész vonalon újra szervezhesse, szintén jóváhagyólag vette tudomásul a pénztári jelentést is, mely szerint a december havi tiszta bevétel 1445 K. 23 f. a január havi pedig 579 K. 79 f. volt. Február hónapra áthozták 354 K. 80 f. pénztári maradványt.

A tárgysorozatot rendjén a turi hasadékbán készítendő utra megszavaztak 120 koronát, az iparművészeti kiállításra vonatkozólag pedig elhatározták, hogy az egyesület abban tevékeny részt az anyagiak hiánya és egyéb elfoglaltsága miatt nem vesz, hanem múzeumát a kiállítás időtartama alatt az iparművészeti kiállítás látogatói részére a legminimálisabb árért megnyitja. A *Székesvilág* szerkesztőségének ducok kiküldetésére vonatkozó kérését elvi szempontból elutasították. Ezután a múzeumi ügyek letárgyalása következett és jóváhagyólag vették tudomásul, hogy az elnökség megengedte egyes tárgyaknak az iparművészeti iskola részére való lerajzolását.

Kimondották, hogy a tavaszon rendeznek egy régi egyházi himzés-kiállítást, továbbá kiállítják *Orosz Endre* mintegy 1000 tárgyból álló néprajzi gyűjtését. A múzeumnak két hónap alatt 357 látogatója volt. A múzeumi leltár újabbán 38 tárggyal gyarapodott ajándékozás után dr. Hermann Antal és Pap Kristóf ajándékozóknak a választmány köszönetet szavazott. Jókai Mór szobrára megzavaztak 25 koronát.

Köszönetet szavaztak több lelkes adakozónak, a kik a könyvtárt gyarapították. Az E. K. E. gyűjtő után 464 kor. 33 fillér, az E. K. E. puszgő után pedig 25 kor. 76 fillér

lér jutalék érkezett be a pénztárhoz. Ezzel kapcsolatosan megengedtek, hogy az elnökség a pezsgőgyáros szerződésén változtatásokat tegyen. A „Világszép Erdély” íróját felkéri határozták, hogy a kéziratot mielőbb szolgáltatssa be. Radu Ferenc bukaresti lakosnak várléanya érdekében beadott kérését pertólólag teszik át a polgármesterhez. Felhatárazták az elnökséget, hogy Kolh János kereskedővel szerződést köthessen a Kánya-főn létesítendő nyári vendéglő tárgyában. Ilyenformán a hójai kirándulók részére a nyár folyamán minden kényelem biztosítva lesz. A fogarasi E. K. E. osztály újjászervezési munkálataira vonatkozó jelentés meghallgatása után 22 új tagnak felvétele következett, mely alkalommal köszönetet szavaztak Pálffy Aladár írónak a ki lelkes apostola az E. K. E.-nek és nagybecskereken 11 új tagot gyűjtött.

Ezzel az ülés véget ért.

A tónus.

— A mi szűkebb parlamentünkről. —

— február 22.

Nem a dunaparti palotában ualokodó tónusról beszélünk ez alkalommal. Hogy ebben sem telik mindig nagy gyönyörűségünk: azt talán nincs is miért hangoztatnunk. Ezutána csak a kolozsvári parlament-ről vagyis a törvényhatósági bizottságról beszélünk. Különböző oldalakról ugyanis diplomatikus fejcsóválgatásokkal, sőt desperációra valló tenyérösszecsapásokkal beszélnek arról, hogy a community tónusa leszál! Es nincs miért tagadnunk, hogy ha ez igaz; sok tekintetben veszedelmesebb jelenség, mint a parlamenti-hang esetleges eldurvulása. Mert míg a parlamentben a pártélet állandó és élénk ellentétei természetesség, sőt bizonyos mértékig, igazoltatá teszik az éles hangot, addig az önkormányzati életben, hol a momentum és az öntudatos szakkritika van helyén és mindig az ügyek hátrányával jár.

Egyébként, ha közelebről vizsgáljuk a dolgot a mi törvényhatósági bizottságunk tanácskozásaiban nem a hang élessége az, ami különösen bántó jelleggel bír, hanem inkább a vitáknak elcsekélyesedése, a szónoklatoknak (?) tartalmatlansága, a komolyságnak nagyfokú defektusa.

Bárha tudjuk, hogy félreértettünk, hogy ismételtén kifejezzük, hogy törvényhatósági bizottságunk egész működésén meglátszik az egységes vezető gondolat hiánya, melyre való tekintettel részünkről még a sokat ócsárolt klikk uralmat is szivesebben vesszük, mint a mai állapotot, mely uralomról egyáltalán nem lehet szó, hanem csak szeszélyről, hangulatról és a közszellemnek ezek hatása alatt bekövetkezett végtelen elnyálkásodásáról.

Aki hallott valaha a kolozsvári lokalpatriotismus hívalkodó önbecsérzetéről, melylyel Athennek nevezük a mi városunkat: nem csak csodálkozni fog ezen, de egyenesen

arroganciával fog vádolni emiatt, ha egy jó félórát tölt a közgyűlési teremben akkor, mikor a tisztelt bizottsági tag urak élénkebben érdeklődnek a tárgyak iránt. Meg fogja döbbsenteni őt a hangnak visszhangja, a kifejezéseknek pongyolasága és a tárgyalásnak eszméletlensége. És a megdöbbsentés annál jogosultabb lesz, mert ha szellemi értékben nem is áll valami magasan a community színvonala, nem is áll alantabb, mint más városok hasonló testületei.

Miért van mégis, hogy a community tárgyalásának modora annyira mögötte áll annak a várakozásnak, melyet tagjai általános intelligenciája fogva azzal szemben formálni lehet?

A feleletnél nem zárkozhatunk el annak, beösmérésétől, hogy ebben a tekintetben az elnökség is hibás. Nincs a kelő gond arra, hogy az ügyrend szigoruan betartassék. Nincs figyelem arra, hogy az ügyrend esetleges áthágása megfegyelmeztesék. A tárgytól elkalandozó felszólalások jóakaratu elnézéssel találkoznak, a tumultuozus láрма legfeljebb kedélyes lecsengetésben részesül és a tanácskozásnak legtöbbször még a formája is deformus.

Arra, hogy a bizottsági tagok idején és pontosan jelenjenek meg a gyűléseken, nem régen is külön figyelemzettel hívta fel az elnökség az illetőket, de hogy felesleges és a tárgyhoz nem tartozó felszólalásokkal ne lopják az időt, arra senkisésem ügyel.

Ilyen körülmények között nevetéses, sőt visszatetsző, ha nagy kázust csinálnak egy tanácsosnak sem nagyon kellemes, de nem is imparlamentáris amakiszólását, hogy: „ordítani lehet.”

A végén is a közéletben a tulérzékenység nem jogosult. De feltétlen jogosulatlan egy olyan testületben, a mely mitsem látszik törődni önmaga fegyelmezésével.

Hisszük, hogy minden másképp lenne akkor, s a tisztelt bizottsági tagok előzetesen megbeszélésük tárgyává tennék maguk között a tárgyalásra kerülő ügyeket. Ezzel sok felesleges anyagot kilehetne selejtezni a vita keréből. Emellett az ügyekkel való előzetes foglalkozás több tárgy ismeretét vinne a vitákba és esetleges tért engedne az érvényesülésre olyanoknak is, a kik a közgyűlésnek épen az előkészületlenség miatt állandóan zürzaváros hangulatában nem szivesen vállalkoznak a szereplésre. Szóval az ügyek előzetes megbeszélése bizonyos fegyelmezetséget adna a gondolkodásnak és határozott irányt a vitáknak. Ma nélkülözött mindakettőt. És a mit helyettük kapunk, az szinte alkalmas arra, hogy némi igazolás szinezetével vonja be a „Pester Lloyd” hírhedt cikkét, mely kulturválságról beszél.

Hogy aztán ebben a kulturválságban a *Somodi István* röpke kiszólásai, avagy *Csipek* dr. klasz-

szikus ovációi képezik-e a jellemzőbb mozzanatot, az már nem a kulturhistorikusra, hanem a humoristára tartozik.

Humor emlegetve jut eszünkbe az a *Dumas* Sándor személyéről szóló adoma, hogy midőn egy társaságban élénk beszéd közben valami incidens következtében hirtelen elhallgatott és később a beszédet folytatni akarta, kérdően fordult a háziasszonyhoz:

— Hol is hagytam el?

— Annál a szónál, hogy én — válaszolt a háziasszony.

Nos hát *Somodi* Pista annyiban különbözik *Dumas* Sándortól, hogy nem végzi, de *mindig* „én”-nel kezdi a felszólalásait.

Ez ugyan egymagában még nem baj. Amint hogy nem az, hogy némelykor *Csipek* dr. is kerekbe törri a magyar nyelvet. Pedig aligha vétett ez a közrend ellen, hogy büntetésre tarthatna számot. Legfeljebb *Tóth Bélával* szemben soha büntetés, ha borzalom még rágondolni is — rákényszerítettek, hogy egy óráig hallgassa királyi ügyész ur közgyűlési szónoklatait. „*Eztet a poharat ürítem*...” jut eszembe mindannyiszor a klasszikus toasztidézet, valahányszor őt hallom. *Tóth Bélának* valószínűleg a purgatorium kínjai jutnak eszébe.

Különbben amint ezen a kérdésen tündööm, eszembe jut, hogy vannak a communitynek olyan tagjai, akiknek élő ember a közgyűlési teremben még nem hallotta felszólalását. Hát bizony szenzációszámba is menne, ha a community *Ákosai* megtartának már az ő — szűzbeszédeiket. Ez már nem *Tóth Bélát*, hanem *Fenyő Sándort* vonná a közgyűlési terembe. Lehet különben, hogy azért nem beszélnek, mert mint a klaszicitás kedvelői, nem tudnak alkalmazkodni a törvényhatósági bizottság kulináris tónusához.

Az új kormány.

— február 23.

Andrássy Gyula gróf ma délután Bécsbe utazik és holnap jelentést tesz a királynak.

Jelenteni fogja a királynak, hogy a függetlenségi párt és a többi ellenzéki párt nem hajlandó az ideiglenes kormány eszméjét elfogadni, csak abban az esetben, ha a neki adott négy havi indemnitást a választói reform megvalósítására használja föl. Ujoncot nem ad. Hogy mit fog erre a király felelni, nem tudhatja senki.

Andrássy azonban bizakodik benne, hogy így megalakulhat az ideiglenes kormány, amelynek csupa disszidens lenne a tagja. A miniszteri lista ilyen forma lenne:

Miniszterelnökség)	Darányi Ignác
Pöldmivélség)	Wlassics Gyula
Közüktatás		?
Igazságügy		?
Kereskedelem	gr.	Batthyány Lajos
Pénzügy		?

Bellügy gr. Hadik Béla
A latera gr. Andrássy Géza
Horvát minisztr. Josipovich Imre.

A honvédelmi tárca tekintetében még semmiféle kombináció sincsen. Azt hiszik, hogy Darányi már péntekre kap meghívást Bécsbe, a királyhoz.

Kétséges azonban, vajjon Darányi Ignác elfogadja-e a neki szánt szerepet.

Némely hírek szerint Darányi még tegnap kijelentette, hogy *nem vállalja ilyen körülmények között a kormányalakítást.*

Zene.

Kneisel hangverseny.

A napokban már megemlékezünk arról, hogy Kneisel A., a bukaresti zenekonzervatórium igazgatója hangversenyt ad ezen a héten a vigadóban. Megragadjuk az alkalmat, hogy olvasónknak bemutassuk a kiváló művészek fényképét, ki nagy tehetséggel megáldva, rendkívüli módon kifejlesztett technikájával, rutinjával Franciaországban, Németországban és nálunk is csak hirt és dicsőséget szerzett hazájának. Kneisel különben a zenetársaság kérelmére tegnap este a társaság helyiségeiben néhány darabot eljátszott és az összes jelenlevőket remek virtussitásával elragadta. A hangverseny napját és műsorát legközelebb hozzuk.

Az új elnök első napja.

— február 22.

Minden érdeklődés még tegnap is Justh Gyula felé szált. Nem csuda, hiszen függetlenségi ember még nem ült az elnöki székben. Justh Gyula, amint azt tegnap egy képviselőtársának elmondotta az bizony kissé feszélyezve érezte magát.

— Az első érzésem — mondotta — a nagy felelősség érzete volt. Nem kicsiség a magyar képviselőház elnökének lenni. Nagy felelősség, nagy munka vár itt az emberre; egyik előtt sem szoktam ki térni. Az elnöki pozíció azonban most különös fontossággal bír; egyrészt azért, mert nemrég épp e helyről idézték elő a parlamenti forradalmat, másrészt pedig azért, mert most új korszak köszönt ránk. Nemesoda hát, hogy érzem a nagy felelősség súlyát. A mi annak elvi-

selésére érért ad, az a körülmény, hogy képviselőtársaim bizalma oly impozánsan nyilatkozott meg iránymában. Mindenki azt mondja, hogy ilyen majoritást nem remélt. Tegnap meg ma az üdvözlések nagy tömegét kaptam. — Szóban, írásban, sürgöny útján fejezik ki barátaim és jóakaróim jó kívánságait. Őszintén megvallva, ez a nagy szimpátia megindít s örömmel tölt el. Természetesen, azt másképp nem viszonzhatom, csak úgy, hogy tisztelet a lehető legjobban igyekezem majd betölteni, a mennyire erőm és elmém megengedi.

A Ház tegnapi ülése előtt még sokan gratuláltak Justh Gyulának.

A Barcsay kutyája.

A kolozsvári ügyészség vizsgálata.

— Saját tudósítónktól. —

Bánffyhungyadi levelezőnk írja: Már néhány nap előtt hiralással voltunk arról a rettenetes esetről, melynek során egy viruló fiatal leány, *Lázár Róza*, annyira megrémült Barcsay Domokosnak az est sötétjében az ő udvarukba beosont óriási kutyájától, hogy idegbajt kapott, a melybe bele is halt. Már akkor kijegyeztük azt a vélekedésünket, hogy itt minden bizonyosság szerint irtóztató gondatlanság történt, a melynek nem szabad csak úgy megtorlatlanul maradnia. E megtorlásban azonban nem mertünk tulságosan bizakodni, mert láttuk a hanyag közömbösséget, a melylyel a közigazgatási hatóság a döbbenetes esetet még csak becses figyelmére méltatni sem tartotta érdemesnek.

Megmondottuk, hogy a ténszolgabírósnak mulasztathatlan kötelessége volna az ügybe teljes lelkiismeretességgel beleavatkozni — de azt sem hallgathattuk el, hogy a derék urak ezt aligha fogják megtenni, mert nem tartják hivatalukkal összeférhetőnek, hogy a nagyurnak kellemetlenséget okozzanak.

Szerencsére a királyi ügyészség valamivel kevésbé respektálja a születési előjogokat és ez magávé tette a mai álláspontunkat, a melylyel a hivatalból üldözendő, vétkes gondatlanságot láttunk kétségbevonhatatlanul fenforogni. *A kolozsvári kir. ügyészség máris elrendelte a vizsgálatot.* Ennek folyamán kihallgatták a tragikus véget ért leány édes apját — és megidéztek *Barcsayt is*, a ki helyett gazdatisztje vállalta a felelősséget a hatalmas kutya közveszélyes csavargásaiért. Barcsay tisztje nem igen tudott addig bármit is mondani, a mi a bekövetkezett szerencsétlenségért az ő felelősségüket csökkentené. — A szerencsétlen apa vallomásából ellenben kitűnik, hogy már egy izben az iskolából hazatérő fiát is *leteperte ugyanaz a kutya.* Lázár Lajos már ekkor — és azóta többször — intette Barcsay embereit,

hogy tartsák láncon a kutyát, mert az még komoly bajt is fog okozni. Hogy ez az intés mennyire alapos volt — és hogy milyen kevéssé fogott azoknál, a kikhez címezte — ezt tulságosan bizonyítja annak a szegény leánynak szomorú vége.

A vizsgálat természetesen még folyamatban van és alighanem fog még érdekes és egyben szomorú részletekben bekövetkezni. Hunyadon — és bizonyára egyebütt is — izgatott érdeklődéssel várják, hogy miként fog végződni ez a roppant sajnálatos történet.

Altábornagy és a magyar dal.

— Saját tudósítónktól. —

— febr. 22.

Nagyváradról írják az alábbi esetet, a mely arról tesz bizonyosságot, hogy a közös hadseregben, még most is az a bornizt felfogás uralkodik, mely már annyiszor sértette végig a türelmes magyart.

A gimnázisták minapi matinéján fölöttébb sajnálatos és kínos incidens történt. A műsornak volt egy érdekes, vonzó száma: Kerner és Herodek híres melodramáját a Magyar dalt adták elő, mely nemrégiben diadalmasan járta meg az országot. A magyar muzsika megzenésített története ez, történet a mit szivetdobogató melódiákban van megírva. A dal előadása alatt, mikor a Szózat fenséges akkordjai felcsendültek a fényes, díszes közönség fölemelkedett és állva hallgatta meg a magyarok fohászatát, főpapok, előkelő urak, fényes urasszonyok egyszerre pattantak föl, s a közönség soraiban fölemelkedett Stensberger Mór altábornagy is. Fölemelkedett, és a másik pillanatban a közönség sorain végighaladva, eltávozott a teremből, a hol a szózat imádságos melódiái szárnyaltak. A generális ur távozása érthető megdöbbenést, zavart, s fel-tűnést okozott s a matiné közönsége csodálkozással beszélt a tün-tetésről. Ez a sajnálatos eset is csak arra szolgál, hogy megerősítse a függetlenségi párt álláspontját a katonai kérdésekben.

A míg ilyen szellem van a hadseregben, nem szabad engedni a követelésekből, s a hatalmas a győzelmes ellenzéknek minden erejével sikra kell szállania, hogy a magyar nemzet jogos kívánságai a hadsereg-re nézve teljesüljenek.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

+ **Táncestély.** A kolozsvári Szent Imre egyesület 1905. évi március hó 4-én, szombaton a központi szálló emeleti termében zártkörű műsoros táncestélyt rendez. A buz-

gó rendezőség, melynek élén *Logothetti Orestesz* gróf elnök, *Csiky Antal*, *Kiss Menyhért* és *Pollák Vilmos* alelnökök állanak, mindent megtesznek, hogy ez az estély méltán sorakozzék az ideai farsang sikerült mulatságai közé. A műsört a következőképp állították össze: 1. Hegedűsoló. Előadja Kuncz Ödön, zongorán kíséri Papp Alajos. 2. Köttemények. Felolvassa Kiss Menyhért. 3. Vikol Rózsika énekel, zongorán kíséri Nagy Géza. 4. Akontz Ilonka szaval. 5. Zongorán játszik Nagy Géza. 6. Gordonkaszóló, előadja Gámán Dezső, zongorán kíséri Marinescu Jenőné. Az estély fél 9 órakor kezdődik. Belépődíj személyenként 3 korona, családjegy 3 személyre 8 korona, minden további személyért 2 korona. A rendezőség ez uton kéri mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez, Kossuth Lajos-utca 25. I.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

A béke hire.

I. Ferencz József közbenjárása.

A keletázsiai háboru befejezése.

Egy hosszú éve már, hogy a keletázsiai harctéren folyik az ádáz küzdelem, ezek és ezek hullanak el, két nemzet virága fekszik már a csataterén.

Megmozdul az egész világ, hangosan követelik, hogy veszenek véget a háborunak, kérik a cárt ne ontsa hiába népének véré, hiszen úgy sem győzhet.

De a béke-cár hajthatatlan: *„Mig egy katonám és egy ru-belem lesz, folytatom a háborut.”*

Alig hangzott el a fejedelmi szó, megérkezett rá a válasz, az orosz nép, a melyben amugy is csak nagy erőfeszítéssel lehetett a keserűséget elfojtani, fölajgatott és a jajszó nyomában orosz vér festette vörösrre a hazai földet és nem csak a nép ontotta véré, hanem összevegyült az a vér a fejedelmi személyek erőszakos módon kiontott vérével.

A bombamerénylet hatását még sem tévesztette el; a hatalmas cár trónja megingott már és hajlik a békére, már kész véget vetni a háborunak, hogy országában is helyre álljon a nyugalom.

Ősz királyunké az érdem, hogy a béke eszméjének megnyerte a cárt. Ma éjjeli távirataink jelentik a nagyérdékü hirt, hogy a cár királyunk rábeszélésére békére hajlik.

Távirataink a béketárgyalásokról a következők:

Az orosz-japán háborunak békével leendő befejezése a közel jövőben várható. Az ellenséges hatalmak között a béketárgyalások megindultak.

A béke feltételei:

1. Korea Japán fönhatóság alá kerül.

2. Port-Arthurt és Liaojang félszigetet a japánok megtartják.

3. Wladivosztozk szabad kikötő lesz.

4. Sacharin sziget visszaadatik a japánoknak.

5. A khinal vasut semlegesége biztosítottatik.

6. Manzsuria visszakerül Khina fönhatósága alá.

7. Oroszország hadi sarcot fizet. A japán hadi költségeket Oroszország két részletben tartozik megfizetni. Még az összeg kifizettetik, Japán zálogul meg szállva tartja Wladivosztozk kikötőt.

A béke tárgyalások I. Ferencz József király közvetítésére indultak meg, ki több levelet intézett Miklós orosz cárhoz és lelkére beszélt, hogy kímélje meg népét a fölösleges vérontástól.

Március 15. nemzeti ünnepe.

Budapest, február 22. (Saját tud.) A függetlenségi pártban mozgalom indult meg, hogy március 15-ikét az idén nagy fényvel ünnepeljék meg. A nevezetes napon a képviselet háza ülést nem tart. De ami a programban a legnevezetesebb, Madarász József már a napokban javaslatot terjeszt a Ház elé, hogy a nemzeti ünnepek sorából töröltsék április 11-ike, március 15-ike pedig nemzeti ünnepnek deklaráltassék.

Orosz katonaszökevények Györött.

Budapest, február 22. (Saját tud.) Györből táviratozzák, hogy ott ma két orosz katonaszökevényt elfogtak. A szökevények Nikolovszky József és Gobulovszky Vladimir lengyel származású munkásemberek, a kik egy varsói ezredben szolgáltak s vallomásuk szerint a tiszték brutális bánásmódja miatt s mert a háboruba kellett volna menni ezredökkel, menekültek külföldre. A rendőrség kihallgatás után az orosz katonaszökevényeket szabadlábra bocsátották.

Tüvész a fővárosban.

Budapest, febr. 22. (Saj. tud.) Ma este a Soroksári-utcában levő Berg-féle petroleum gyárban tüvész pusztított, amely alkalommal számos petroleum tartány felrobant. A gyárépületet a tüzoltók megmentették.

A horvátok támogatják az ellenzékét.

Budapest, február 22. (Saját tud.) A magyar parlament horvát képviselőinek csoportjából ma egy kiválóbb politikus egy újságíró előtt kijelentette, hogy ők a szabadelvű pártból kiválva külön csoportot fognak alkotni, a mely támogatni fogja a szövetkezett ellenzékét. A horvát

képviselő kijelentette, hogy Horvátország nem a 67-es párttal, hanem Magyarországgal szövetkezett s azért a horvát képviselők szűkebb hazájuk érdekében az új kormányt kell támogatni, ha az 48-asokból is fog állani.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, február 22. (Saj. tud.) A függetlenségi párt ma Kossuth Ferenc elnökle alatt ülést tartott, melyben a párt igen sok tagja jelent meg. A tárgyalásra Andrássy Gyula gróf terve került, mely azt tartalmazza, hogy egyelőre átmeneti kormányt alakítsanak 3—4 hónapra a disszidensek köréből, melynek kormányzása alatt a válságot elintéznék. Az ülésen a pártnak több tagja szólalt fel és végül azt határozták el, hogy megbizzák a pártvezetőséget, hogy egy ilyen átmeneti kormány alakítása felől tárgyaljon, amelyet azután támogatni is fognak.

Az Ujpárt értekezlete.

Budapest, febr. 22. (Saját tud.) Miután Wesselényi Miklós báró az ujpárt elnöke ma Kolozsvárra utazott, Eötvös Károly elnökle alatt tartotta ma délután az ujpárt értekezletét. Ezen kimondta a párt: hogy átmeneti kormányt is csak azon esetben lesz hajlandó támogatni, ha az lényeges nemzeti engedmények keresztülvitelét veszi fel programjába. Ez ülésen ezenkívül ismételtén határozatilag kimondta a párt a szövetkezett ellenzék együttmaradásának szükségességét és azt, hogy a szövetkezett ellenzékben bennmarad.

A rehabilitált nagyherceg.

Budapest, febr. 22. (Saját tud.) Pál nagyherceget, a kit házassága miatt az orosz cár elűdözött, de a kit most minden méltóságába visszahelyeztek, ma ő felsége a magyar király is rehabilitálta. Annak idején ő felsége is megfosztotta Pál nagyherceget ezredtulajdonosi rangjától. Most a 101. gyalogezred tulajdonosává nevezték ki, a melynek Szergiusz nagyherceg volt a tulajdonosa.

NAPLO.

— Hírek. —

Főrendiházi tagok Erdélyből.

A hivatalos lap szerdai száma közli azon főrendek nevét, kik az 1905—1910 iki országgyűlés főrendiházában tagsági jogosultsággal bírnak. Ezek között erdélyiek a következők: Mihályi Viktor dr. gyulafehérvári gör. kath. érsek metropolita, Szabó János, szamosújvári gör. kath. püspök, Majláth Gusztáv dr., erdélyi püspök, Müller Frigyes dr., az erdélyi ág. ev. egyh. ker. püspöke, Dániel Gábor, az unitárius egyház főgondnoka, Bánffy György gróf., kir. főajtónállómester, Bethlen Aladár gróf., Keller György gróf., Nemes János gróf., Teleki Gyula gr., Teleki József gróf., Teleki László

gróf., Teleki Samu gróf., Bánffy Albert báró, Kemény Árpád báró, Lolymony László báró, Zeyk József báró, Bély Ákos gróf., id. Bornemissza Károly báró, Haller Károly egy. tanár, ifj. Huszár Károly báró, Jósika Samu báró, Kemény Kálmán báró, Kun Géza gróf., Mikó Bálint, Sombory Lajos, Szabó József Wassz Albert gróf Zeyk Dániel.

* **Személyi hír.** Wesselényi Miklós báró a kolozsvári második választókerület országgyűlési képviselője tegnap este a fővárosból hazaérkezett.

* **Bocskay emlékünnap.** Bocskay István szabadságharcának 300 éves évfordulója emlékére a kolozsvári tud. egyetemi kör 1905. február hó 26-án vasárnap délelőtt ünnepséget rendez az egyetem disztermében. A fényesnek ígérkező ünnepség programját a következőképp állította össze a rendezőség: 1. Hymnus énekli a Kolozsvári Dalkör, Bárdos János karnagy vezetésével. 2. Dr. Szádeczky Lajos egyet. tanár felolvasása. 3. „Bocskay szabadságharcáról. Kuruc nóta praeludium és Liszt F. Rapsodia, zongorán előadja Kiss Margit urhölgy. 4. P. Lukács Juliska szavalata. 5. Kuruc nóták, gondokán előadja: Ivántszy B. kíséri Pongrácz Lajos zenekara. 6. Bocskay zászlóbontása, melodráma írták Endrődy Béla és Vikár Gy. Szavalja: Ákontz Ilonka urhölgy, zongorán kíséri: Mucsy Amália urhölgy. 7. Szózat. Énekli a Kolozsvári Dalkör. Belépti díj nincs.

* **Gróf Majláth Gusztáv,** erdélyi püspök tegnap Budapestről Kolozsvárra érkezett. Megérkezése után meglátogatta a kegyesrendiek gimnáziumát, ahol megtekintette az egyes osztályokat és hosszabb vizsgáztatás után a látottak és hallottak felett teljes megelégedését fejezte ki. Délután 3 órakor igazgató tanácsi ülésen elnökölt. Ez ülésen gazdasági ügyeket intéztek el. Több látogatást is tett, így a délelőtt folyamán Szabó Józsefet látogatta meg, délután pedig dr. Szamosi Jánost és dr. Csengeri Jánost. Az esti vonattal utazott vissza püspöki rezidenciájába Gyulafehérvárra.

* **Pisztóri egyetemi tanszéke.** A parlament tegnapi ülésén felolvasták az inkompatibilis képviselők névsorát, a kik között Pistóri Mór a kolozsvári első választókerület országgyűlési képviselője is szerepel. Az összeférhetetlenségi törvény ugyanis nem tűri, hogy országgyűlési képviselő egyetemi tanár is legyen egy időben. Annak idején jeleztük is, hogy Pistóri Mór dr. a kolozsvári egyetem jeles tanára le fog mondani tanszékéről, illetve nyugalmába vonul. Pistóri valószínűleg holnap érkezik haza a fővárosból s a jövő hét elején jelent be az egyetemi rektor utján a kultusz miniszternek, hogy kadet-rájától megvált.

* **Krausz Emil hazaszállítják.** Mint köztudomású Krausz Emil, a ki a helybeli Reményik cég kárára körülbelül 200.000 koronás váltómanipulációt követett el, Londonban elfogták. Annak idején folyamatba tetették a kiadatási eljárás, melynek eredményül egy hamburgi távirat szerint, Krausz Emil egy angol r. tisztviselő társaságába odaérkezett, hogy ma Budapestre kísérik.

* **A koronás áruház betörője.** A minap megírtuk, hogy a Deák Ferenc-utcai koronás áruház kapu alatti kirakatát ismeretlen tettes feltörte, illetve álkulcsesal felnyitotta s onnét 200 korona értékű árucikkeket lopott ki. A rendőrség, amely azonnal megindította az erélyes vizsgálatot ma már nyomában van a betörőnek, a kinek büntársai is vannak, a vizsgálat további eredménye érdekében, azonban a rendőrség titokban tartja a tettesek neveit.

* **A pletyka áldozata.** Mult számban megírtuk, hogy Krémer Margit 16 éves nevelőnő a Sánccal 20. számú házban öngyilkossági szándékból marólugot ivott, mert egy irigye azzal rágalmazta meg vőlegénye előtt, hogy Temesvárott erkölcstelen életet élt. A szerencsétlen leányt tegnap éjjel haldokolva szállították be a Karolina országos kórházba s életben maradásáról lemondtak az orvosok. Tegnap este a kórházból azt az értesítést kaptuk, hogy Krémer Margit még életben van, de állapota még mindig válságos.

* **A román színházalap-egylet gyűlése.** Brassóból jelentik: a román színházalapot gyűjtő egyesület választmányja a napokban tartotta rendezési közgyűlést Brassóban, Vulkán János elnökle alatt. A közművelődési egyesület választmányának kénye folytán az ülés dr. Vecerden Miklós intévanyára a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében 6000 koronát szavazott meg a nagyszabedbeni román muzeum nagytermében felállítandó színpad költségeinek fedezésére. Elhatározták továbbá, hogy az „Oraiu nou“ című operette kiadási jogát megszerzik és a darabot az egyesület költségén kiadják. Apróbb ügyek elintézése után, végül két pályadíjat tüztek ki egyegy drámai munkára és pedig egy 500, és egy 300 koronást. Az egyesület jövő ülését Nagyszabedben tartja, a román közművelődési egyesület ottani fiókjának meghívására.

* **A kis ártatlan.** Tegnap délután a főkapitányságra kísérték Kercsa Róza 25 éves magyarnádasi illetőségű cselédleányt, akit a mult éjjel csavargáson fogott a rendőr. A rendőrkapitány tudatta a leánnyal, hogy a hatósági orvos megfogja vizsgálni. Kercsa Róza nagy méltatlansággal utasította vissza a megalázó vizsgálatot s égre-földre esküdözött, hogy ő ártatlan. A vizsgálat azonban mégis megtörtént, amikor a rendőr orvos konstataulta, hogy a leány veszedelmes betegségbe szenved, amiért beszállították a Karolina országos kórházba, felgyógyulása után pedig kitoloncolják a városból.

* **Egy hirhedt rablógyilkos elfogatása.** A kolozsvári rendőrség tegnap jó fogást csinált: Borbély Bertalan rendőrőrmester egy hirhedt rablót fogott el, akit újabb büntettek miatt köröztek. A letartóztatott Partig Árpád, a ki az ország több fogházát, börtönét és fegyintézetét megülte, legutóbb a szegedi Csillagbörtönből szabadult ki. Pár évvel ezelőtt Partig a szentpéteri templomot is kirabolta. A notórius

törője. A
beák Fe-
kapu alatti
feltörte,
a s onnét
eket lo-
y azonnal
vizsgálatot
betörőnek,
k, a visz-
erdekekben,
ban tartja
Mult szá-
y Krémer
a Sáncol-
ngyilkos-
got ivott,
ágalmazta
y Temes-
t élt. A
nap éjjel
a Karo-
s életben
orvosok.
ól azt az
y Krémer
de álla-
s.
gyelet gyü-
a román
sület vá-
rtotta ren-
óban, Vul-
A közmü-
mányának
Vecerden
gyülés utó-
ményében
g a nagy-
nagytermé-
költségei-
ák tovább-
cimű ope-
erzik és a
ségén ki-
zése után,
k ki egy-
pedig egy
Az egye-
szenben
és egye-
ghívására.
ap délután
k *Kercsa*
asi illető-
mult éjjel
ör. A rend-
nyal, hogy
a vizsgálni.
atlansággal
zó vizsgá-
zött, hogy
nban mégis
endörorvos-
veszedel-
amiért be-
zágos kor-
pedig ki-
ilkos elfo-
dorség teg-
orbély Ber-
gy hirdett
jobb bün-
letartózza-
az ország
és fegyin-
o a szegedi
ult ki. Pár
szentpéteri
A notórius

gonosztevő most ismét több lopást követett el Kolozsvárt s ezért tartóztatták le. Partigot Borbély rendőrmeister tegnap délután 5 órakor a pályaudvaron éppen akkor fogta el, a mikor az etskart utazni Kolozsvárról. A gonosztevőt a rendőrök kapitányságra kísérték s onnét ma délelőtt átkísérik a kir. ügyész-séghez.

Szenzációs zsurnalisztikai jubileum
Az „Egyetértés”, mely a hazai zsurnalisztikában a legelső helyek egyikét foglalja el és amely mint politikai is igen nevezetes, a közel jövőben nagy ünnepet ül. Ez év tavaszán lesz ugyanis negyven éve annak, hogy az Egyetértés fennáll. Az évfordulót a legnagyobb magyar lap igen érdekes módon fogja megünnepelni, amelyben olyan jubiláris számot ad ki, amelyben még aligha volt eset valahol. Jubileuma alkalmából ugyanis az Egyetértés 239—250 oldal terjedelmű dísz-számot ad ki. Ez egy 500—600 oldalas kisebb alakú lapnak felel meg. A jubiláris szám igen fényes kiállítású és rendkívül gazdag tartalmú lesz. A mesteri illusztrációknak egész tömege fogja díszíteni, azok közül a magyar irodalom legjelesebbjeitől lesznek benne dolgozatok, tudományos és szép-irodalmi közlemények, sőt egy teljes regény is. Egy-egy ilyen óriási lappeldányának a nyers előállítás költsége mintegy 6 koronára rug. Ilyen módon akarta az Egyetértés leróni háláját a magyar olvasóközönség iránt mely négy hosszú évtizeden át a legmelegebb rokonszenvvel támogatta. Hogy a lap előfizetői megkapják a jubiláris dísz-számot, mely egymagában egy egész kis könyvtárral fog fölélni, az természetes. Az Egyetértés azonban úgy intézkedik, hogy az óriási lapszámot emlékképpen azok is megszerezhessek, akik nem tartoznak az előfizetők sorába. E célra elegendő, ha az érdeklődők levelben fordulnak a kiadóhivatalhoz (Budapest, IV. Vármezei-utca 11.) amely leveléhez az expedíció költségeinek fedezésére 50 fillér melléklendő levelbelyegyekben. Tekintettel arra, hogy az óriási dísz-peldány csak bizonyos korlátolt számban jelenik meg, ajánlatos, hogy azok, akik a legalább 230—250 oldalas, jubiláris Egyetértést meg akarják kapni, mielőbb forduljanak eziránt a kiadóhivatalhoz.

* **Vidéki rövid hírek. Kivándorlási híre.** Iglóiról írják: A szepesváraljai főszolgabíró Grunwald Jenő notórius kivándorlási ügynököt 30 napi fogságra és 300 korona pénzbírságra ítélte. Grunwald több cinkecsinásával úgy játszotta ki a törvényt, hogy Körtvélyes községben összetehozva a kivándorlókat, őket onnan Pivnicsa galíciai községbe kocsin vitte, onnan Krakkoig kíserte. — **A zilahi kasszafurók.** Hirt adtnak arról, hogy pár hét előtt a zilahi adónivatalba betörtek s 72.000 korona készpénzt és félmillió értékű értékpapírt vittek el. A Budapestről kiküldött két detektívet a nyomok Galícia és Bukovina felé vezették, a hol 9 gyanus egyént, köztük egy nőt is letartóztattak. Ezek követték el a zilahi, nagykarolyi, szászrégeni és több más betöréseket. A banda főkolomposa Weltmann erdőszádai ember, a ki Talizmán néven is szerepel és a ki kasszafurásért már 4 évi fegyházat ült, sőt Ausztriában most is körözik. — **Sikkasztó brassói könyvelő.** Thiess Móríz brassói származású, szászsebesi pénzügyi könyvelő elsikkasztott a múlt év szeptemberében egy 21.500 koronás pénzeslevelet és Amerikába szökött. Ott azonban elfogták és hazahozták. A nagyszabasi kir. törvényszék most 2 és fél évi börtönrre és 4003 korona kártérítésre ítélte. — **Merénylet egy orvos ellen.** Paksról jelentik: Feil Mihály ácssegéd ittas fővel megiamadta Grünfeld dr. ottani orvost s mikor az kidobta, ablakait betörte és az orvost annyira fenyegette, hogy a csendőrökkel kellett hazaszállítani. — **Az elhagyott leány.** Kecskeméti írják: Boros Rozália 20 éves hajadon felakasztotta magát, mert a vőlegénye cserben hagyta. — **Öngyilkos hon-**

véd. Székesfehérvárról jelentik, hogy az ottani honvédiaktanyába Bajádi Gábor szolgálati fegyverével mell-belölte magát. Nem halt ugyan meg, de életbenmaradásához alig van remény. Szívujja miatt követte el tettét. — **A főispán rágalmazója.** Pozsonyból táviratozzák: Hrusovszky Ivor vágujhelyi bankkönyvelő még 1903. őszén megtámadta egy hírlapi közleményben Trencsénvármegye főispánját, hogy a főispán Tep-litz fürdőt provízió reményében Frigyes kir. hercegnek elakarta adni. Tegnap ezért a cikkért a pozsonyi esküdtbíró Hrusovszkyt 500 koronára és egy évi fegyházra ítélte. — **Szaporodnak a nazarénusok.** Szegedről jelentik, hogy ott a nazarénusok mindjobban szaporodnak. Az 1904. évben 14-el szaporodott a hívek száma, míg 1903-ban szaporodás csak 1 volt. — **Gyufamunkások sztrájkja.** Temesvárról jelentik: A temesvári gyufagyárban az összes munkások, mintegy 400-an sztrájkba léptek. A sztrájkolók fizetésemelést kérnek. Rendzavarás eddig nem történt.

SZINHÁZ

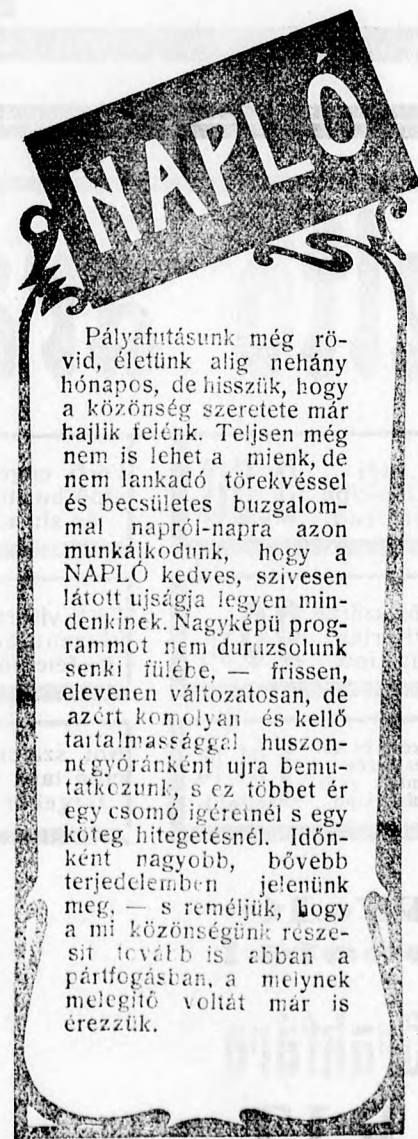
Színházi napló.

Csütörtök: Először: Bernd Róza (b. 128. sz.).
Péntek: Berndt Róza (b. 129. sz.).
Szombat: János vitéz (b. 130. sz.).
Vasárnap d. u.: IX. Ifj. előadás: Liliomfi. este: A doktor ur (b. 131. sz.)

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.

Kiadó „Napló” hírlapkiadó-vállalat.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre 24 korona
Fél évre 12 korona
Negyedévre 6 korona
Egy órára 2 korona
Egyes szám ára 8 fillér
Vidéken 10 fillér

Egy finom fehérnemű varrónő lakik: Linczeg-u. 9. sz.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

54—1905. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. I. 1099/2 számú végzése következtében Dr. Várady Aurél javára Ifj. Décei Ferenc ellen 9 kor. 74 fill. s jár. erejéig 1904. évi dec. hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1091 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok és egyéb nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbírósnak 1904. évi V. I. 185/2 számú végzése folytán 9 kor. 74 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi szept. hó 15 napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/3% váltóidj és eddig összesen 23 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt Kis-utca 30. szám a. leendő eszközlésére 1905. évi március hó 3-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 103 §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Kolozsvárt, 1905. évi február hó 14-ik napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 16508/904 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Kolozsvári királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hancz Sámuel és neje Szabó Ágnesnek Czaga Lajos lakatosmester végrehajtást szenvedő ellen 417 kor. 10 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár városi királyi járásbírósnak területén levő Kolozsvár városában fekvő és a Kolozsvári 7727. telekjegyzőkönyvben. A — 1—2 rend 4896/2—14 4897/2—14 hrszámokkal jelölt s a természetben egy birtoktestet képező ingatlanokra, illetve házastelekre és tartozékaira 2700 korona becsértékben mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi március hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor a helybeli igazságügyi palota Honvéd-utca, földszint 54. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy az 1881. LX. törv. cikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. törvénycikk 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átjuttatni. A Kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság.

Kolozsvár, 1904. évi december hó 9. napján.

Dr. Hofbauer
kir. tszéki albiró.

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palackozva és hordóval olcsón eladó.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

TRISKA J.

zongora-raktára

Kolozsvárt, Sétatér-utca (Saját ház).

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek kecsereését, javítását, hangolását, helyken és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható. Ára 1100 korona.

Bármikor megtekinthető!

Látványosság! Szabad bemenet!

Ujonnán nyílt

== Nagy ==

Könyvcsarnok

Kolozsvár,

Deák Ferencz-utca 4. sz. (Dobál-ház.)

KÖNYVEK:

A tudomány és szépirodalom minden
== ágában 5 krajczártól feljebb. ==

Tisztelettel felkérem a n. é. közönséget,
hogy becses látogatásával ezen ritkaság
számba menő üzletet megtisztelni szives-
kedjék.

Vásárlás nem kötelező!

Ujhelyi M. és Tsa

könyvnyomdája

Kolozsvár,

Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyom-
tatványok a legujabb és legdisze-
sebb kiállításban jutányos árákon

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítetnek

Telefon szám 379.

Feltűnést keltő árak!

Női cugos cipő 2.40	Női Füzös cipő fekete és színes 2.60	Női gomboscipő 2.75	Női füzös-cipő box-caif 3.50	Férfi cugos cipő borított és sima 2.50	Férfi hegymászó cipő 2.75
Férfi cugos vagy füzös box vagy sevráu 4.-	Fekete női félcipő 1.80	Női félcipő színes 1.80	Női szürke vitorlav. félcipő 90 kr.	Férfi vitorla vászon szür- ke félcipő 1.-	Női félcipő gummival 1.20
	Fekete és színes füzös cipők leány- kák részére 1.80	Fekete és színes gombos cipő le- ánykák rész. 2.-	Fekete és szí- nes füzös v. gombos gyer- mekcipő 1 ft és feljebb	Női szalon- cipő lakk v. zergebőr. 1.30	

Különlegesség!

**„Goodyear Welt“
American boots:**

TURUL czipógyár r.-társ. főraktára
KOLOZSVÁRII,
Wesselényi Miklós-u. 6.

